

Utdannings- og forskningskomiteen

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Deres referanse:
Vår referanse: 23/00007-125
Vår dato: 17.04.2023

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Hørings svar - Meld. St. 14 (2022 –2023) Melding til Stortinget Utsyn over kompetansebehovet i Norge

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. FO organiserer nærmere 35 000 barneverns pedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO er opptatt av hvilke konsekvenser forslagene i meldinga får for profesjonsutdanningene vi representerer. Dette er barnevern-, sosionom- og vernepleierutdanningene – heretter kalt BSV-utdanningene. Vi er særlig opptatt av bachelorutdanningene, men også relevante master- og videreutdanninger for profesjonsgruppene.

FO er på linje med regjeringa opptatt av at utdanningene skal ha høy arbeidslivrelevans som sikrer et bærekraftig velferdstjenester. Meldinga viser blant annet til helsepersonellkommissjonen som slår fast framtidig personellmangel i velferdstjenestene. Særlig vektlegges bekymring knytta til mangel på sykepleiere. Vi vil i den forbindelse trekke fram en tilsvarende bekymring for mangel på vernepleiere hvor vi har estimert at det pt mangler 20000 vernepleiere. Knapphet på kompetanse kan løses også på andre måter enn gjennom utdanningssystemet. For eksempel kan sykepleiermangel løses gjennom at vi ser på de samlede oppgavene og vurderer oppgave og ansvarsfordeling ut fra den felles kompetansen som er tilgjengelig.

Økt satsning på undervisning.

Ifølge meldinga foreslås det at forskningsintensivene reduseres mens undervisningsindikatorene styrkes. Vi er positive til at undervisningsindikatorene styrkes, men mener samtidig at det ikke må være noen motsetning her.

Sosialarbeiderutdanningene må være forskningsbasert. Samtidig må de være praksisnære og styrken må ligge i «et både og» og ikke i et «enten eller». Vår erfaring er at det forskes for lite på praksisfeltet og vi vet for eksempel for lite om hvordan ulike

tiltak virker- særlig gjelder det kommunale tjenester. Praksisnær, tilgjengelig forskning er derfor viktig i arbeidet med å styrke og utvikle velferdstjenestene framover. Vi mener derfor at denne stortingsmeldinga må ses i sammenheng med «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023 -2032 (Meld. St. 5» og satsningsområdene som der beskrives).

Finansiering

FO har gjennom år etterlyst en annen finansieringsordning. God kvalitet i profesjonsutdanninger er kostnadskreven, og utdanningene vi representerer har vært underfinansiert – særlig gjelder det sosionomutdanningen som har ligget i laveste kategori. Vi forventer at et nytt finansieringssystem bidrar til at sosialfagutdanningene vi representerer blir likestilt med andre sammenlignbare profesjonsutdanninger.

Økt satsning på etter- og videreutdanning (EVU).

FO er usikre på hvordan fjerning av indikatoren for uttelling av kandidater som har tatt gradsutdanning til fordel for en indikator for fullføring av studieprogrammer, vil slå ut for bachelorutdanningene vi representerer. Vi er enig i at det må satses mer på EVU. Samtidig må det ikke føre til at utdanningsinstitusjonene prioriterer EVU framfor gradsutdanningene hvis sjansen for å gjennomføre kortere kurs gir mer inntekter. Uten mer midler til sektoren må utdanningsinstitusjonene selv prioritere og disponere ressurser, og det vil da være mer økonomiske insentiver for å prioritere EVU.

Svært mange av våre medlemmer tar en videreutdanning eller flere i løpet av sitt yrkesliv. Videreutdanningene fyller kompetansekrav ulike virksomheter stiller og vi er derfor opptatt av at videreutdanningene som tilbys må ligge på minimum bachelor - og helst masternivå slik at videreutdanningene ikke blir en akademisk blindvei. Ulike videreutdanninger bør kunne innpasses i eksisterende MA-program.

For eksempel kreves det at alle ansatte i det kommunale barnevernet innen 2031 skal ha en mastergrad. Dette gjelder i stor grad barnevernspedagoger og sosionomer. For å få det til så trengs et samarbeid mellom ulike fagdepartement som må ha dialog om hvordan løse at et departement stiller et kompetansekrav uten at de samtidig sjekker og samarbeider med andre departement om hvordan dette kan la seg gjennomføre. Gjennomføring av masterkravet i barnevernet som Barne- og familiedepartementet stiller, berører i stor grad både Kommunaldepartementet og Kunnskapsdepartementet og skaper en del både praktiske og økonomiske utfordringer.

Praksis

Meldinga vektlegger at praksisplasser er den viktigste flaskehalsen for tilgang på sykepleiere. Det gjelder også for utdanningene vi representerer, hvor utdanningsinstitusjonene har store utfordringer med å skaffe gode relevante praksisplasser og mangel på praksisplasser begrenser muligheten til å øke kapasiteten i en del utdanninger.

Men dette handler ikke bare om mangel på praksisplasser, men også kapasitet hos undervisningspersonell til å følge opp studenter og veiledere på praksisplassene. Vi forventer at dette er et tema i den kommende stortingsmelding om profesjonsutdanningene

Meldinga viser til at det høsten 2022 ble inngått en avtale mellom regjeringa og KS med fokus på å øke både kvalitet og kapasitet i praksis i kommunene for helse- og sosialfagsstudenter. Avtalen skal bidra til bedre samarbeid mellom

utdanningsinstitusjoner og kommunene for å etablere flere praksisplasser i helse- og omsorgstjenesten. I første omgang skal fokus være rettet mot utdanningene med størst behov, og slik vi leser avtalen gjelder den fortrinnsvis for helsepersonell. Vi synes det er beklagelig at avtalen ikke omfatter alle BSV utdanningene.

I innspillmøte til arbeidet med den planlagte profesjonsmeldinga vektla representanter fra sosialfagutdanningene at det må være likeverdige rammevilkår for studenter fra både helse- og sosialfagutdanningene. I motsatt fall kan det på samme praksisplass med flere profesjoner være ulike vilkår for å veilede en student.

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
seniorrådgiver